

Інформаційна аналітика для підтримки наукових досліджень у галузі педагогічних наук

Середа Христина Володимирівна
seredak83@hotmail.com

Стрімкий розвиток сучасної науки потребує налагодження сучасних та якісних інструментів для підтримки та супроводу наукових досліджень, із забезпеченням подальшого якісного та оперативного опрацювання отриманих результатів наукових досліджень, їх аналізу, систематизації та інтерпретації.

Дослідженнями у сфері інформаційної аналітики та спробами формулювання визначення цього поняття займалися такі вітчизняні та зарубіжні дослідники, як: Д. Пушкашу, Н. Сляднева, А. Кривобокова, І. Кузнецов та ін. Наразі в науковій літературі існує багато визначень цього поняття, однак всі вони акцентують увагу на однакових основних аспектах: створення нового знання; семантична переробка наявної інформації; оптимізація прийняття рішень.

У ДСТУ «Про науково-інформаційну діяльність» міститься таке визначення: «Інформаційна аналітика (далі – ІА) або інформаційно-аналітична діяльність (далі – ІАД) – це створення нового знання на основі якісно-змістовної переробки документальної інформації з метою оптимізації прийняття рішень» [1]. Але терміни «ІА» та «ІАД» не можна вважати синонімами. Поняття «ІА» вважається набагато ширшим, ніж «ІАД», оскільки будь-яка ІАД є аналітикою, але далеко не кожна аналітика є інформаційно-аналітичною діяльністю. В основі обох цих понять лежить систематизований аналіз наявної інформації, але вважається, що ІАД носить більш конкретизований характер та має чітку мету – підтримка прийняття рішення. Якщо розглядати інформаційну аналітику як процес, визначаємо його як сукупність спрямованих на визначений предмет операцій мислення і технологічних процедур, виконання яких в певній послідовності із використанням засобів забезпечує вирішення поставленого завдання [2].

Основна ідея, яку поділяє більшість дослідників, полягає в тому, що ІА займається продукуванням нового знання на основі переробки наявної інформації з метою оптимізації прийняття рішень. В сучасних умовах інформаційна аналітика стає ключовою ланкою в процесі управління знаннями для їх застосування в практичній діяльності майже в усіх сферах.

Процес ІАД складається з таких компонентів: організаційний; методичний; інформаційний; комунікаційний; формування висновків і пропозицій. При цьому етапами цього процесу є: загальне знайомство з проблемою, постановкою завдання; формування понять, їх визначення; збір фактів, створення бази даних; тлумачення фактів; формулювання гіпотези, її перевірка; формулювання висновків; безпосередній виклад матеріалів [3].

Сьогодні аналітична діяльність стає найважливішою характеристикою сучасного суспільства. Сучасний аналітик повинен володіти сукупністю інтелектуальних технологій, які б давали йому змогу: адекватно розуміти

сутність явищ і процесів; виявляти основні тенденції їх розвитку; прогнозувати та створювати наукову основу для прийняття управлінських рішень. Безумовно, ефективна інформаційно-аналітична робота здатна підвищити ефективність будь-якої діяльності, у тому числі наукової, оскільки вона дозволяє побачити весь можливий спектр рішень, а не лише очевидні, звичні, «буденні» рішення. На сучасному етапі одним із пріоритетних завдань психолого-педагогічної науки в Україні є підвищення якості наукових досліджень та ефективного використання отриманих результатів. Без використання сучасних інформаційно-аналітичних інструментів неможливе отримання якісного інформаційно-аналітичного продукту. На думку ряду вчених, підтримку наукової діяльності доцільно розділяти на інформаційну та аналітичну. До основних інструментів аналітичної підтримки можна віднести такі: системи індексування наукової продукції, системи статистичного аналізу відвідування веб-ресурсу, системи перевірки наукових робіт на плагіат [4].

Використання цих інструментів забезпечить ефективне виконання основних завдань ІА, до яких належать: кількісне перетворення інформації, її структурне впорядкування та якісно-змістовне перетворення на основі аналізу та інтерпретації існуючих теорій, описів фактів засобами інформаційного моделювання реальності. Що, в свою чергу, дасть змогу підвищити ефективність виконання наукових досліджень у галузі педагогічних наук.

Бібліографія:

1. ДСТУ 7448:2013 «Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни і визначення понять». URL : <http://oipopp.ed-sp.net/?q=node/22728> (дата звернення – 04.02.2021).
2. *Інформаційно-аналітична діяльність: основи теорії: для студентів денної та заочної форми навчання* / уклад. Л.Є. Яценко. Одеса, ОНПУ, 2014. 79 с.
3. Сляднева, Н.А. (2001). Информационно-аналитическая деятельность: проблемы и перспективы. *Информационные ресурсы России*. Вип. 2 (57). С. 14-21.
4. Спірін, О.М., Яцишин, А.В., Іванова, С.М., Кільченко, А.В, Лупаренко, Л.А. (2017). Модель інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу. *Інформаційні технології і засоби навчання*. Т. 59, № 3. С. 134-154. DOI : <https://doi.org/10.33407/itlt.v59i3.1694>.

Нормативно-правова складова інформаційного аналізу при викладанні студентам закладу вищої освіти курсу «Контроль та оцінювання на уроках історії»

Черевичний Геннадій Семенович
gscherevichnyj@gmail.com

У теорії управління освітнім процесом важливим компонентом є система контролю та оцінювання знань учнів.

Забезпеченню її ефективності слугує відповідна нормативно-правова складова, що існує на сьогодні щодо закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО). Базисом її є Закони України «Про освіту» та «Про загальну середню освіту» [1; 2].